

Afrika, de door het Westen veronachtzaamde voorraadschuur

De Europese percepties over Afrika zijn velerlei. Ze variëren van een continent dat vaak door honger wordt getroffen tot een continent met mooie natuur en veel grondstoffen. Maar dat Afrika van cruciaal belang zou kunnen zijn voor de toekomst van Europa is niet een gedachte die bij velen van ons leeft.

Europa gaat door zwaar weer. De klimaatveranderingen en de hedendaagse geopolitieke spanningen hebben de toekomstige voedselvoorziening en onze energietransitie versneld in een ander daglicht gezet. Daarbij komt dat we de voor de energietransitie benodigde metalen ergens moeten zien te bemachtigen. Zelf hebben we ze niet. Daarnaast vrezen we dat Europa binnen enkele jaren zal worden overstroomd door klimaatvluchtelingen, met name uit Afrika.

Afrika is erg groot. Dat zien we niet op de wereldkaarten die, gemaakt op basis van de mercatorprojectie, een sterk vertekend beeld van de oppervlakteverhoudingen geven. In de oppervlakte van Afrika kunnen we met gemak de oppervlakten van de Verenigde Staten, China, India, Japan alsmede West- en Oost-Europa kwijt, en dan houden we nog ruimte over. Bovendien is Afrika relatief dunbevolkt, zelfs als we in ogenschouw nemen dat de bevolking van Afrika in de komende 25 jaar waarschijnlijk gaat verdubbelen tot 2 miljard mensen. De vraag is hoe belangrijk dit is voor Europa.

Gro Intelligence heeft op het World Economic Forum in Davos een presentatie over de wereldwijde voedselsituatie gegeven. Dit bedrijf analyseert de wereldwijde voedselsituatie op basis van de geproduceerde hoeveelheden en verhandelde calorieën en proteïnen. De toenemende welvaart in de wereld maakt dat de consumptie van calorieën sterker toeneemt dan de groei van de wereldbevolking. Volgens Gro Intelligence is een wereldwijd tekort aan voedsel dichterbij dan de traditionele analyses op basis van miljoenen tonnen voedselproductie zouden doen verwachten.

Opmerkelijk is dat Afrika op basis van die analyse het enige continent is dat in potentie in staat is om de wereld van die calorieën te voorzien.

Niet alleen omdat de opbrengst per hectare in Afrika nog sterk kan toenemen, maar ook omdat Afrika nog een grote hoeveelheid aan potentieel landbouwareaal heeft. De beperkte productie per hectare in Afrika is te wijten aan de gebrekkige landbouwtechnologie én aan de snel verslechterende waterhuishouding, die vooral veroorzaakt wordt door ontbossing. Ontbossing speelt niet alleen een belangrijke rol in de beheersing van CO₂, maar ook in de waterhuishouding. Een hectare bos levert tien keer zoveel verdamping op als een hectare weiland, hetgeen de lokale regenval sterk beïnvloedt. Die ontbossing in Afrika is niet alleen het gevolg van de groei van de bevolking en de uitbreiding van de landbouw, maar komt ook doordat er in Afrika groten-deels op houtskool wordt gekookt. Al deze hindernissen kunnen echter worden aangepakt.

Naast de potentiële rol voor de toekomstige voedselvoorziening in de wereld heeft Afrika ook nog een overvloed aan grondstoffen – zoals kobalt – die noodzakelijk zijn voor zowel de voortgaande digitalisering van de wereld als voor de energietransitie.

En wat valt er te zeggen over de corruptie? Ja, corruptie is een belangrijk argument voor veel bedrijven en institutionele beleggers om geen economische activiteiten in Afrika te ondernemen. Partijen die dat al wel doen, blijken echter in staat om daar op acceptabele wijze mee om te gaan.

Aangezien overheden zowel de klimaat- en voedselproblemen als de energietransitie waarschijnlijk niet gaan oplossen, is het aan private partijen in onder meer Europa om Afrika economisch verder te ontwikkelen. Indien we daar niet in slagen, zal Europa inderdaad hordes klimaatvluchtelingen mogen verwachten en zal het in de toekomst voor Europa nog moeilijker worden om boodschappen te doen. ■

Door **Thijs Jochems**,
Adviseur en Private
Investor